

## Közel 45 millió korona volt a közlelmezési hivatal félévi forgalma.

(Saját tudósítónktól.) Balogh Károly a hétfői tanácsülésen bemutatta jelentését a közlelmezési hivatal idei első félévi forgalmáról. A jelentés ismét több okos újításról és helyes tervről számol be. Vallahogy ismerjük valamennyi magyar város közlelmezési rendszerét s eredményeit. Egy sincs, amelyik jobb lenne, mint a szegedi. Ma ezt — fentartásával annak, hogy sok kisebb hiba vár kiküszöbölésre — annyival készsége-sebb örömmel állapítjuk meg, mert a jelentésből azt látjuk, hogy Balogh a közlelmezési üzem hasznát a városi vagyon gyarapítására, célszerű befektetések révén új és állandó városi jövedelmek teremtésére használja föl. A jelentés a következő:

Tekintetes Városi Tanács! Közgyűlési határozattal kötelességemre tétetett, hogy a közlelmezési üzem félévi nyersmértékét bemutassam. Ennek a közgyűlési határozatnak alapján az 1918. számadási évnék január 1-től június hó 31-ig terjedő félévéről a közlelmezési üzemnek nyersmértékét idecsatolva tisztelettel bemutatom s kérem a tekintetes Tanácsot, hogy ezt tudomásul venni és a szeptember havi közgyűlésnek tudomásulvétel végett bemutatni méltóztassék. A bemutatott nyersmérték 44.788,723 korona forgalmat tüntet ki és ebből esik

|         |             |
|---------|-------------|
| január  | 9.737,470 K |
| február | 4.150,575 K |
| március | 5.574,217 K |
| április | 8.223,300 K |
| május   | 8.944,827 K |
| június  | 8.158,330 K |

Az üzemnek vezetése az 1917. üzleti évről szóló jelentésben ismertetett szervezetében történt. A már beállított üzletköröket a lehetőség szerint fentartottam, sőt a közönség jogos igényeihez mérten bővítettem. A közönség *zsírellátását* házi hízalással és hízalási szerződésekkel biztosítottuk. Levágtunk heti részletekben 2404 darab sertést s az ellátatlanok részére friss, érett szalonnát és friss sertéshúst bocsájtottunk rendelkezésre minden héten. A közlelmezési miniszter március hóban 60 darab, májusban 70 darab sertést vett tőlünk igénybe, azzal az ígérettel, hogy a hadsereg részére szükséges és tőlünk igénybevett 130 darab sertés helyett később ugyanannyi hízott sertéssel fog kárpótoltatni. Az ígéretet azonban — többszöri sürgetés ellenére — a mai napig sem teljesítették.

A jövő évi *zsírellátást* házi hízalással és hízalási szerződésekkel biztosítottuk. Házi hízalásunkban 2000 darab sertést állítottunk be, ez idő szerint hízás alatt áll 841 sertés. Jóváhagyott hízalási szerződés alapján hízalás alatt áll 3040 darab sertés.

Beállítottam a *szabóipari osztályt* és mintegy 5000 darab öltöny készítéséhez szövetet és kellékeket vásároltunk. Mérték szerint készítettünk egy öltözet ruhát 520 koronáért, raktárba készült ruhát pedig 420 koronáért. Ez osztály szakképzettségű vezetői Schwartz Manó és Schatz Izsó jó hírű szegedi iparosok. Beállítottam továbbá az *üvegezési osztályt* és a kereskedelmi miniszter rendelete alapján létesítették a cipőiroda, ahol a lábbeliutaltványokat állítják ki. Beszerztünk a győri vagongyárból két új teherautóautó és egy személyszállító gépkocsit. *Elraktározottam az őszi és téli szükséglet kielégítésére 242,000 darab tojást.*

Átvetttem a *tégla* üzemét is; a téglák és cseréptermetelés az évad kezdetétől kezdve megszokottan folyik. A gyár volt tulajdonosa, Spiegl Lajos a gyár vezetését végző közvetlen befolyásom és felügyeiletem mellett. Előreláthatólag termelünk mintegy 1.100,000 darab téglát és 800,000 darab cse-

repet. Részt vett a közlelmezési üzem az *Átmenetgazdasági Részvénytársaság* megalakulásában. A részvénytársaság engem igazgatósági tagjává választott, kérem erre az engedélyt a közgyűléstől kieszközölni.

A város *tejellátását* a szorosabban érdekkörünkbe vont Központi Tejcarnok végezte. Hogy a tejellátást a lehetőség szerint biztosítsuk és teljesen a város közönsége részére a részvénytársaságot leköthessük és rendelkezésünket végrehajthassuk, a részvények *háromnegyed részét a város részére megvásároltuk*, a rendelkezésünkre adott anyagi erő terhével. A város háztartási alapja ezáltal minden hozzájárulás nélkül a Központi Tejcarnok értékének háromnegyed részével gyarapodik s az egész részvénytársaság fölött rendelkezünk. Ez alkalommal kérem, méltóztassék a közgyűléstől oly fölhatalmazást kieszközölni, hogy

a közlelmezési üzemnek minden üzleti felelőjét joga legyen a város tanácsának a közlelmezési célokra kívül, vá-

rosi érdekből közgazdasági célokra befektetni.

Végül jelentem a Tekintetes Tanácsnak, hogy úgy a nyilvánosság előtt, mint alattomos uton *vádaknak, gyanúsításoknak* vagyok kitéve. Bármennyire érzem és tudom, hogy ezek *fölött* állok, mégis — egyedül illetékes hatóságom: a tanács és közgyűlés előtt ki kell jelentenem, hogy én a munka és becsület szilárd alapján állok, minden gyanúsítást, vagy vádat *visszautasítok*. Ki kell egyidejűleg jelentenem, hogy én a közlelmezési vezetésével járó megbízatást nem kerestem, ezt a nehéz időkből átvett nehéz feladatot kötelességérzetből és felettes hatóságaim iránti tiszteletből vállaltam. Amíg a város tanácsának és közgyűlésének bizalma parancsol velem, addig kötelességemnek tartom őt állani e nagy vagyoni érdekek fölött. Csak feltétlen bizalom mellett végezhetem kötelességemet — természetesen a törvényes ellenőrzés beállítása mellett. — mert feltétlen bizalom nélkül nem lehet üzletet vezetni, a bizalmatlanság az üzletnek megölője.

A tanács hétfői ülésén foglalkozott a jelentéssel, azt természetesen örömdetes tudomásul vette és a szeptemberi közgyűlés elé terjeszti.

## A villamos vasut a közuti forgalom bajairól.

— A vállalat beadványa a tanácshoz. — Térjenek napirendre Regdon Károly indítványa felett. —

(Saját tudósítónktól.) Ismeretesekek azok a panaszok, melyek a villamos forgalom bajairól egyre állandóbbak és amelyeknek legutóbb a városi közgyűléshez intézett indítványában dr. Regdon Károly adott hangot. Regdon az indítványában is felsorolt közlekedési mizériák megszüntetését kizárólag attól várja, ha a város a villamos vasutat házikészítésbe veszi, azért ezt meg is indítványozza. Hétfőn azután megszólalt a villamos vasut. Beadványt intézett a tanácshoz, amelyben ép Regdon indítványa kapcsán felsorolja azokat a — háborúval kapcsolatos — okokat, amelyek a villamos közlekedés ismeretes mizériáit előidézték. A beadvány a következő:

Tekintetes Városi Tanács!

Dr. Regdon Károly törvényhatósági bizottsági tag indítványt terjesztett a törvényhatósági bizottság elé az iránt, hogy a város közönsége a villamos vasutat vegye át kezelésébe.

Nem új jelenség, mert a háború kitörése óta ismételtelen jelentkezik valamely formában egyeseknek az a jámbor óhajta, hogy „az ellenséges külföldiek” tulajdonát képező villamos vasutat a városnak kellene megszereznie, amely irányzattal szemben eddig az a magunkhoz és az ügy komolyságához egyedül méltó álláspontot foglaltunk el, hogy azt hallgatással mellőztük.

Minthogy azonban a jelenlegi indítvány már meghaladja a jámbor óhajnak kereteit és indoklásában tárgyi adatokat és jogi alapot is megjelölni igyekszik, ennél fogva arra határoztunk el magunkat, hogy az indítványban panaszolt közlekedési nyomorúság közismertnek vélt okait teljes tárgyilagossággal szemléltetően föltárjuk és hogy a város közönségével való szerződésen alapuló jogi álláspontunkat is kifejtjük.

I. A szegedi villamos vasut üzemének első éveiben a helyi közuti közlekedést nemcsak erős alapokra fektette az által, hogy a külső városrészeket a belvárossal hat sugárvonalal szerves egészszé egyesítette, de a közuti hálózat szerves rendszere a város kiépítését és rendszeres fejlesztését is előmozdította és a város forgalmának egy fellen-

dülő nagyváros külső képét nyújtotta.

Kétségtelen tény, hogy a vasut főmállásának első éveit az építkezés fellendülésének látható jelenségei kísérik és mi is azon voltunk, hogy a forgalom emelkedését a vasuti hálózatnak kiépítésével és forgalmi eszközeinknek szaporításával szolgáljuk, amikor a balkánháború kitörése és ebből országunkra, mint szomszéd államra hárult kritikus politikai és gazdasági hátrányok kereskedelmek és iparnak fejlődését hirtelenül megbenitották és a szépen megindult városépítkezésnek is véget vetettek.

Ilyen viszonyok között ért, bennünket 1914-ben a háború. A mozgósítással és a szerbiai hadjárat megkezdésével a forgalmi viszonyok teljesen megváltoztak. Akkori alkalmazottainknak 86 százaléka azonnal bevonult, a hiányzókat részben csekélyebb munkabírásu női munkásokkal, részben újonnan kiképzendő volt kocsivezetőkkel pótoltuk, és pedig annyiszor, ahányszor újabb behívások folytán újabb pótlásoknak szüksége fömerült, amely állandó változás végül számokban s minőségben egyaránt fogyatékos munkaslétszámot eredményezett.

Az önként teljesített beteg- és sebesültszállítás a forgalmi eszközök és a személyzet egy részét állandóan lekötötte és egyéb szolgálatuktól tartósan elvonta. A személyforgalomnak ugrásszerű emelkedése *hét millió utasról tíz és fél millióra* az egész kocsikészletet nemcsak teljesen igénybe vette, de időnként beállott különös igénybevételek esetében a vasut teljesítőképességét már meghaladta, a mi a kocsiknak túlszofolásával és túltelhelésével, ez pedig a kocsiberendezések s felszerelések és a vágányok tönkretételével járt. Ezzel szemben állott a teljes hiány javító anyagokban, pótalkatrészekben és munkaerőben, aminek folytán minden áldozatkészségünk dacára sem állott módunkban a sérült kocsik helyreállításáról gondoskodni.

A javításra szoruló járművek száma eként aggasztó módon emelkedett, aminek folytán a forgalom további fenntarthatása érdekében annak szüksége merült föl, hogy a még ép kocsimotorok megóvása végett a megállóhelyek egy részét beszüntessük, hogy egyes vonalakon a járatok számát leszálítsuk és a forgalmi szolgálat idejét megrövidítsük.